



**NACIONALNO VIJEĆE ZA RAZVOJ LJUDSKIH
POTENCIJALA
II mandat**

OZNAKA: NVRLJP-22-00019
NVRLJP-26-0040

Zagreb, 9. listopada 2025.

ZAPISNIK

s 16. sjednice Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) održane dana 4. srpnja 2025. u virtualnom okruženju putem ZOOM platforme s početkom u 14,00 sati

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Nacionalnog vijeća: Emita Blagdan, Danijela Žagar, Ivana Bilić, Mario Vučić, Žarko Bošnjak, Dragan Bagić, Mirela Franović, Suzana Curavić, Darko Šeperić, Davor Lonić, Gordana Nikolić, Edita Stilin, Damir Vusić, Dario Ćorić. Jasminka Martinović i Tibor Pentek te Loredana Maravić i Josipa Češnovar.

Sjednici nisu prisustvovali sljedeći članovi Nacionalnog vijeća: Andrej Marušić, Luka Novosel, Petar Mišević, Hrvoje Balen, Ivana Drobac Kern i Robert Blažinović.

Osim toga, sjednici je prisustvovala i predstavnica Uprave za visoko obrazovanje MZOM-a: Ana Dragičević.

Uvodne riječi

Članovima Nacionalnog vijeća uvodno se obratila predsjednica Nacionalnog vijeća mr. sc. Loredana Maravić, pozdravila je nazočne te ustvrdila da je na sjednici prisutno 18 članova čime je ostvareno postojanje kvoruma.

Dnevni red:

1. Usvajanje *Prijedloga dnevnog reda 16. sjednice Nacionalnog vijeća*
2. Usvajanje *Prijedloga zapisnika s 15. sjednice Nacionalnog vijeća*
3. PLA za visoka učilišta o povećanju pristupa visokom obrazovanju priznavanjem prethodnoga učenja u visokom obrazovanju (Erasmus+ darovnica za nacionalnu točku za EQF)
4. Potencijal stručnih kratkih studija (*Bologna short-cycle*) za povećanje stope osoba s visokim obrazovanjem i usklađivanje s potrebama tržišta rada
 - a) prezentacija o iskustvima država članica EU, statusu stručnih kratkih studija u RH i preporukama OECD-a (MZOM)
 - b) podizanje svijesti poslodavaca o stručnim kratkim studijima – rasprava
5. Praćenje osnivanja i rada sektorskih vijeća
6. Razno.

Ad 1. Usvajanje *Prijedloga dnevnog reda 16. sjednice Nacionalnog vijeća*
Prijedlog dnevnog reda 16. sjednice jednoglasno je usvojen.



Ad 2. Usvajanje zapisnika s 15. sjednice Nacionalnog vijeća

Zapisnik s 15. sjednice Nacionalnog vijeća jednoglasno je usvojen.

Ad 3. PLA za visoka učilišta o povećanju pristupa visokom obrazovanju priznavanjem prethodnoga učenja u visokom obrazovanju (Erasmus+ darovnica za nacionalnu točku za EQF)

Predsjednica mr. sc. Maravić prisutne je podsjetila na planirana događanja iz okvirnog programa rada Nacionalnog vijeća istaknuvši da se u Programu rada navodi organizacija događanja nakon što je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (dalje u tekstu: MZOM) visokim učilištima poslalo smjernice za priznavanje prethodnog učenja u visokom obrazovanju. Planirano je da se nadolazeće događanje financira iz sredstava Erasmus+ projekta te da će okupiti stotinjak sudionika, a održalo bi se u prikladnom hotelskom prostoru.

Na događanje bi bila pozvana visoka učilišta koja mogu poslužiti kao primjeri dobre prakse u provedbi smjernica. Također, predviđeno je uključivanje europskih stručnjaka kao govornika. Predsjednica mr. sc. Maravić istaknula je da se očekuje da će događanje poslužiti i kao temelj za izradu nacionalnog izvješća o provedbi Preporuke Vijeća Europske unije o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja, koje je potrebno predstaviti Europskoj komisiji u lipnju 2027. godine. Budući da se izvješće odnosi na sve razine obrazovanja, moguće je da se događanje organizira u suradnji s Upravom za odgoj i obrazovanje, koja već provodi aktivnosti na tom području. U obrazovanju odraslih trenutno je uspostavljen zakonodavni okvir putem Pravilnika o načinu prijave i provođenju vrednovanja prethodnog učenja i donesene su relevantne metodologije. Predsjednica mr. sc. Maravić naposljetku je upitala jesu li prisutni suglasni s organizacijom događanja za visoko obrazovanje, koje bi se održalo krajem rujna 2025. godine, a čiji je cilj ispitati u kojoj mjeri visoka učilišta provode smjernice MZOM-a, jesu li postupke priznavanja prethodnog učenja uključila u svoje interne akte, s kojim se preprekama susreću u provedbi i sl.

Dodatno je naglasila da je tema izravno povezana s ciljem povećanja broja osoba s kvalifikacijom u visokom obrazovanju, s obzirom na to da broj srednjoškolaca ne može zadovoljiti buduće potrebe sustava visokoga obrazovanja i tržišta rada. Navedeno je i preporuka Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu: OECD) u okviru procesa pristupanja Republike Hrvatske, koji je u završnoj fazi. Drugim riječima, preporuka OECD-a glasi da bi sustav visokog obrazovanja trebao biti više usmjeren na privlačenje odraslih, već zaposlenih osoba. Rečeno je da se njih najlakše može uključiti u visoko obrazovanje priznavanjem ishoda učenja stečenih radom, kako im se ne bi nametalo pohađanje prve godine studija zajedno s osobama koje dolaze izravno iz srednjoškolskog sustava, već da im se omogući, primjerice, upis na drugu godinu stručnog studija.

Predsjednica mr. sc. Maravić naglasila je da je riječ o aktualnoj i strateški važnoj temi o kojoj Nacionalno vijeće treba voditi računa. Za komentar se javio prof. dr. sc. Dragan Bagić, koji je izrazio sumnju u mogućnost realizacije priznavanja prethodnog učenja na način koji je predstavljen, osobito u dijelu koji se odnosi na upis odraslih osoba izravno na višu godinu studija. Istaknuo je da su studijski programi u pravilu strukturirani tako da se specifična, konkretna i praktična znanja – koja se mogu steći radnim iskustvom – obrađuju u kasnijim fazama studija, dok su prve godine najčešće rezervirane za opće, teorijske sadržaje. Stoga su i pripadajući ishodi učenja usklađeni s takvom strukturom. Naglasio je da ne smatra u potpunosti neizvedivim ovakav pristup, ali da postoje značajna ograničenja koja treba razmotriti.

Predsjednica mr. sc. Maravić, zahvalila je na komentaru i podsjetila da je bilo određenih pilot-projekata, osobito u području informacijsko-komunikacijskih znanosti, gdje su kandidati posjedovali certifikate poput Microsoftovih, koji su im bili priznati. Iako se radilo o specifičnim slučajevima, istaknula je da bi značajan iskorak bio kada bi se odraslim osobama priznali barem dijelovi onoga što su kroz rad naučili i ishodi učenja koje su pritom stekli. Dodala je da su se takvi postupci kod nas najviše provodili u polju ekonomije.



Za komentar se javila i prof. dr. sc. Ivana Bilić, koja je pohvalila odabir teme i naglasila da već godinama radi sa zaposlenim izvanrednim studentima, za koje smatra da posjeduju značajno radno iskustvo i ozbiljan pristup studiju. S obzirom na kontinuirani pad broja studenata, smatra da se radi o izuzetno relevantnoj temi, koja bi se mogla kvalitetno komunicirati s visokim učilištima u cilju njihove prilagodbe novim tržišnim okolnostima. Time bi se, smatra, mogao povećati broj studenata. Napomenula je da Sveučilište u Rijeci već sada uspješno odgovara na tržišne izazove.

Predsjednica mr. sc. Maravić je dodala kako, ukoliko netko od prisutnih želi sudjelovati kao govornik na planiranom događanju ili ima prijedlog za drugog govornika, slobodno može poslati prijedlog putem elektroničke pošte. Istaknula je da Sveučilište u Rijeci redovito izlaže na ovakvim događanjima, no da se nakon toga ne prati je li bilo aktivnosti na drugim visokim učilištima. Iz tog razloga predložila je da se prilika za izlaganje pruži i drugim visokim učilištima.

Ad 4. Potencijal stručnih kratkih studija (*Bologna short-cycle*) za povećanje stope osoba s visokim obrazovanjem i usklađivanje s potrebama tržišta rada

- a) prezentacija o iskustvima država članica EU, statusu kratkih stručnih studija u RH i preporukama OECD-a (MZOM)
- b) podizanje svijesti poslodavaca o stručnim kratkim studijima - rasprava

Vezano za temu stručnih kratkih studija (eng. *short cycle*) prema bolonjskoj klasifikaciji, predsjednica mr. sc. Maravić uvodno je informirala prisutne o relevantnim preporukama OECD-a u kontekstu povećanja udjela osoba s visokoškolskim kvalifikacijama i prilagodbe potrebama tržišta rada. Istaknula je da je OECD u svojem opsežnom dokumentu, koji se odnosi na daljnji razvoj obrazovanja u Hrvatskoj (a koji je nedavno objavljen), prepoznao navedeni cilj kao ključan. Tom prigodom, na događanju koje je organiziralo MZOM, OECD je iznio pozitivnu ocjenu dosadašnjeg napretka — posebno u smislu povećanja udjela visokoobrazovanih osoba i smanjenja razlike između Hrvatske i prosjeka Europske unije i OECD-a. Međutim, istaknuto je i kako je hrvatski sustav i dalje previše usmjeren na osobe koje upravo završavaju srednjoškolsko obrazovanje, što u kontekstu nepovoljne demografske situacije ne pruža dovoljno manevarskog prostora za daljnji rast ukupnog broja studenata.

Predsjednica mr. sc. Maravić je u nastavku svog izlaganja naglasila kako OECD preporučuje snažniji fokus na uključivanje odraslih osoba koje već rade, kroz različite modalitete. Jedan od njih je priznavanje prethodnog učenja, a drugi — posebno naglašen — su stručni kratki studiji (*short cycle*). Predsjednica mr. sc. Maravić je potom najavila da će kolegica Josipa Češnovar, voditeljica Odjela za Hrvatski kvalifikacijski okvir pri Upravi za visoko obrazovanje, ukratko iznijeti glavne zaključke s ispitivanja koje se provelo u okviru Radne skupine za nacionalne kvalifikacijske okvire, u kojoj i sama sudjeluje, u sklopu Međunarodne skupine za praćenje provedbe Bolonjskog procesa. Dodatno je naglasila da OECD smatra kako bi Hrvatska trebala razvijati stručne kratke studije te da u njima vidi velik potencijal za privlačenje odraslih osoba koje su već na tržištu rada. Napomenula je da je trenutno u Hrvatskoj akreditirano sedam stručnih kratkih studija, od kojih će se dva tek početi izvoditi u akademskoj godini 2025./2026.

Josipa Češnovar predstavila je glavne nalaze upitnika koji je provela podskupina za kvalifikacijske okvire u okviru Bolonjskog procesa. Hrvatska u toj skupini sudjeluje.

Upitnik je bio usmjeren na zemlje koje već imaju ili planiraju uvesti stručne kratke studije (eng. *short cycle*) na EQF razini 5. Popunilo ga je 27 zemalja.

Rezultati:

- 4 zemlje planiraju uvesti stručne kratke studije;
- 7 zemalja ih ne planira uvoditi;
- 9 zemalja već ih ima;
- 1 zemlja (San Marino) nema kvalifikacije na EQF razini 5.



Zemlje imaju različite pristupe vezano za razinu 5 Europskoga kvalifikacijskog okvira: u nekima su kvalifikacije na toj razini dio visokog, u drugima strukovnog obrazovanja. Neke zemlje ih priznaju kao dio studija, a druge (npr. Bugarska) ih uopće ne priznaju kao dio visokog obrazovanja.

Nazivi kvalifikacija znatno variraju: *associate degree*, *professional diploma*, *certificate*, i dr., dok obujam kvalifikacija također nije ujednačen — kreće se od 30 do 180 ECTS bodova. Većina zemalja koristi 60 ECTS bodova godišnje kao orijentaciju. Hrvatsko zakonodavstvo propisuje minimalno 120 ECTS-a. Što se tiče uvjeta upisa na stručne kratke studije, devet zemalja navodi srednjoškolsku kvalifikaciju kao osnovni preduvjet, dok dvije zemlje kao uvjet prihvaćaju obrazovanje koje je ekvivalentno razini 4 Europskog kvalifikacijskog okvira. Ciljna skupina za ove studije u većini zemalja obuhvaća i mlade i odrasle osobe, dok je u jednom slučaju (Sjeverna Makedonija) naglašeno da su programi prvenstveno namijenjeni odraslima. Većina zemalja navodi da su kvalifikacije stečene kroz stručne kratke studije prepoznate na tržištu rada te omogućuju kako zapošljavanje, tako i nastavak obrazovanja. Osiguravanje kvalitete u provedbi ovih studija uglavnom se temelji na europskim standardima i smjericama, dok su tri zemlje navele da primjenjuju vlastite, nacionalne procedure.

Kao najčešća područja prema ISCED klasifikaciji u kojima se izvode stručni kratki studiji istaknuta su: poslovanje i administracija (*business & administration*), inženjerstvo (*engineering*) te informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT). Na temelju provedenog upitnika, radna skupina preporučuje zemljama koje još nemaju stručne kratke studije da ih uvedu isključivo temeljem jasno utvrđenih potreba tržišta rada.

Predsjednica mr. sc. Maravić zahvalila je na trudu i izlaganju kolegice Češnovar. Članovi nisu imali dodatnih pitanja i komentara.

U nastavku je istaknula kako Hrvatska zakonski omogućuje izvođenje stručnih kratkih studija (*short cycle*), pri čemu za upis nije potrebna državna matura. Time se željelo potaknuti razvoj programa za one koji možda nisu akademski pripremljeni za prijediplomske studije. Polaznicima stručnih kratkih studija omogućeno je da nakon završetka nastave obrazovanje na višim godinama prijediplomskih studija ili da se zaposle s tom kvalifikacijom. Napomenula je da OECD u nedavnom izvješću o visokom obrazovanju u Hrvatskoj prepoznaje stručne kratke studije kao važan alat za širenje pristupa visokom obrazovanju, osobito za odrasle iznad 30 godina. OECD smatra da hrvatski sustav trenutno ne nudi dovoljno prilika za odrasle te preporučuje prilagodbu visokoškolskog sustava njihovim potrebama.

Stručni kratki studiji u tom kontekstu predstavljaju jedinstveni ulaz u visoko obrazovanje za osobe koje nisu položile državnu maturu. OECD je prepoznao nekoliko prednosti:

- realističniji su izbor za odrasle koji se ne bi upisali na prijediplomske studije;
- kraći su i lakše ih je upisati;
- omogućuju prijelaz na više razine obrazovanja;
- potencijalno smanjuju stopu odustajanja i ponavljanja studija.

S druge strane, glavni izazov jest nedovoljna prepoznatost stručnih kratkih studija među poslodavcima. OECD preporučuje snažnije uključivanje poslodavaca u oblikovanje programa i provođenje informativnih kampanja kako bi se povećalo razumijevanje i prihvaćanje tih kvalifikacija.

Prof. dr. sc. Ivana Bilić složila se da stručni kratki studiji još nisu prepoznati u Hrvatskoj. Spomenula je da je Effectus veleučilište prije godinu dana akreditirao jedan takav studij te predložila jaču komunikaciju s Hrvatskom gospodarskom komorom (HGK) i Hrvatskom obrtničkom komorom (HOK) u cilju promicanja tih programa. Istaknula je i važnost činjenice da se za upis ne traži državna matura, što može biti ključno za starije osobe koje žele dodatnu kvalifikaciju.



Prof. dr. sc. Dragan Bagić upozorio je da bi trajanje stručnih kratkih studija od fiksnih 120 ECTS bodova (dvije godine) moglo biti prepreka za njihovu atraktivnost. Predložio je razmatranje veće fleksibilnosti, primjerice raspona od 60 do 120 ECTS bodova, kako bi se proširio prostor za njihov razvoj.

Predsjednica mr. sc. Maravić je iz Upisnika studijskih programa navela primjere stručnih kratkih studija: *Ljevarstvo, Internetski marketing, Poduzetništvo, Digitalne tehnologije, Biljna i Animalna proizvodnja*. Dodala je da Veleučilište u Križevcima u akademskoj godini 2025./2026. počinje izvoditi dva nova stručna kratka studija, koji su izrađeni u suradnji s lokalnim dionicima, OPG-ovima i komorama – što je dobar primjer uključivanja tržišnih potreba u planiranje studija.

Predsjednica je potom predložila organizaciju posebnog događanja za poslodavce, s ciljem podizanja njihove svijesti o stručnim kratkim studijima te pozvala predstavnike Hrvatske udruge poslodavaca (HUP) i HOK-a da izraze svoj stav o mogućoj zajedničkoj organizaciji događanja i promociji stručnih kratkih studija.

Na događanju bi se predstavilo stručne kratke studije poput onih na Effectus veleučilištu (*Poduzetništvo*) i Sveučilištu Algebra Bernays (*Internetski marketing*), a kroz razgovor s poslodavcima pokušalo bi se doznati koje kompetencije traže i bi li bili spremni svoje zaposlenike uključiti u ovakve studije.

Prof. dr. sc. Ivana Bilić istaknula je kako bi bilo važno provjeriti sve postojeće stručne kratke studije, uključujući broj studija, kvote i stvarni broj upisanih studenata, kako bi se stekla jasnija slika o programu. Naglasila je da je promocija ovog programa ključna, a cilj je podizanje opće razine obrazovanja zaposlenih osoba.

Gospođa Jasminka Martinović, u ime HUP-a, složila se s iznesenim stavovima i naglasila važnost prikupljanja podataka o dosadašnjim generacijama koje su završile stručne kratke studije, kao i o njihovom zaposlenju. Istaknula je da HUP nije sustavno komunicirao ovu temu prema svom članstvu, ali da iskustva pokazuju kako poslodavci pozitivno prihvaćaju skraćene programe i mikrokvalifikacije kao način nadopune znanja i vještina. Smatra da će interes poslodavaca za ovu vrstu obrazovanja rasti. Predložila je da se događanja organiziraju u prostorima udruga jer bi to moglo privući veći broj poduzetnika te imati bolji učinak nego da se događanja održavaju u MZOM-u.

Gospođa Mirela Franović, predstavnica HOK-a je izrazila slaganje s potrebom za intenzivnijom promocijom stručnih kratkih studija. Navela je da je HOK kroz svoj program „HOK Obrtnik plus“ već imao sporazume s nekim visokim učilištima koji su nudili slične programe obrtnicima pod povoljnim uvjetima. Izrazila je spremnost HOK-a da se uključi u zajedničke aktivnosti te da se njihovi članovi pozivaju na takva događanja.

Predsjednica mr. sc. Maravić je zahvalila sudionicima na korisnim informacijama i istaknula kako poslodavci već prepoznaju vrijednost mikrokvalifikacija. Naglasila je, međutim, da je potrebno povećati svijest o stručnim kratkim studijima koji zahtijevaju duže trajanje od mikro kvalifikacija, uključujući pohađanje nastave i ispunjavanje određenih obaveza. Zaključila je da se u ime Nacionalnog vijeća treba uputiti prijedlog HOK-u i HUP-u za organizaciju zajedničkog događanja koje bi uključivalo prezentaciju programa, primjere dobre prakse i važnost stalne komunikacije između poslodavaca i visokih učilišta. Naglasila je potrebu za kontinuiranim praćenjem tržišta rada kako bi se programi stalno prilagođavali potrebama.

Zaključno, sudionici su se složili da se NVRLJP putem elektroničke pošte obrati HOK-u i HUP-u s prijedlogom organizacije zajedničkog događanja. Također je planirana kampanja za promociju stručnih kratkih studija, uz praćenje razvoja teme i broja osoba koje završe navedeni studij.



Prof. dr. sc. Damir Vusić je komentirao mogućnost prelaska sa stručnog kratkog studija na prijediplomski stručni ili sveučilišni studij na višu godinu. Naglasio je da to trenutno nije moguće ako osoba nije prethodno završila četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i položila državnu maturu te da upis na stručne kratke studije definira i određuje visoko učilište, što je zakonski regulirano. U slučaju trogodišnje škole upis je moguć, ali takva osoba ne može nastaviti na prijediplomske studije bez ispunjenja zakonskih uvjeta. Istaknuo je koliko je važno pažljivo komunicirati ovu informaciju.

Predsjednica mr. sc. Maravić zahvalila je na komentaru prof. dr. sc. Vusića te istaknula potrebu razrade mogućih obrazovnih putova za osobe koje završe stručne kratke studije, uključujući mogućnosti nastavka visokog obrazovanja. Članovi nisu imali dodatnih pitanja i komentara.

Ad 5. Praćenje osnivanja i rada sektorskih vijeća

Koordinatorica sektorskih vijeća, Josipa Češnovar, izvijestila je o trenutnom statusu rada sektorskih vijeća. Krajem prošle godine održan je koordinacijski sastanak s predsjednicima sektorskih vijeća i administratorima iz nadležnih agencija.

Za tekuću godinu sektorskim vijećima su dodijeljene dvije glavne zadaće:

1. davanje preporuka Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (dalje u tekstu: MROSP) za promjene u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja.
2. davanje preporuka vezanih uz upisnu politiku.

U prvom dijelu godine sektorska vijeća su, pod nadzorom Agencije za znanost i visoko obrazovanje te Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, analizirala svoje sektore te izradila preporuke za promjene u klasifikaciji zanimanja koje su dostavljene MROSP-u. Fokus je bio na novim i još ne detektiranim zanimanjima, kao i na zanimanjima koja bi mogla nastati prema trendovima na europskom tržištu rada.

U drugom dijelu godine sektorska vijeća će se baviti analizom standarda zanimanja i njihovim utjecajem na upisnu politiku, što će biti tema za jednu od idućih sjednica.

Predsjednica je zatvorila 16. sjednicu Nacionalnog vijeća. Sjednica je s radom završila u 15:10.

Zapisnik sastavila:

Ana Dragičević
Ana Dragičević

Zapisnik odobrila:
Loređana Maravić
mr. sc. Loređana Maravić
Predsjednica Nacionalnog vijeća za razvoj
ljudskih potencijala

